

Förslag till extrastämma för Naturturismföretagen

Sammanfattning

Vår förening står inför stora ekonomiska utmaningar. Jordbruksverkets beslut att retroaktivt häva hela NAV-projektet kan leda till att Naturturismföretagen krävs på hela projektsumman, det vill säga sju miljoner kronor.

Det är samtidigt en möjlighet för oss som branschorganisation att samla oss och stärka naturturismens position ytterligare.

Styrelsen har under hösten arbetat intensivt för att hantera situationen och lägger nu fram ett förslag till extrastämman för medlemmarna att fatta beslut om. Det är ett vägval som är avgörande för föreningens framtid.

Denna handling innehåller

- Bakgrund – hur hamnade vi här?
- Rättscaset - status och vad som är att förvänta
- Projektet Växtkraft
- Föreningens ekonomiska läge
- Vägval: Teckna ny kredit eller tänka nytt?
- Styrelsens förslag till extrastämman med motivering

Bakgrund - hur hamnade vi här?

Projektet NAV (Naturturismföretagen som nationellt nav för hållbar turism i svensk natur) beviljades 2022 och drevs i tre år fram till i mars i år, 2025. Syftet med NAV var att genom att utveckla olika typer av samarbeten, stärka svensk naturturism och därmed också Naturturismföretagen som organisation. Projektet skulle bland annat driva strategiskt utvecklingsarbete med naturturism i fokus, bygga upp en kompetensplattform och säkerställa att Nature's Best anpassades till mer komplexa företag och gjordes klar att omsättas i en digital kontext.

Naturturismföretagen har genomfört alla delar i projektet, skickat in nio delrapporter som godkänts och därefter mottagit nio delbetalningar. I oktober meddelade Jordbruksverket att man retroaktivt häver hela NAV-projektet. Den sista utbetalningen på drygt 2 miljoner kronor stoppades. Eftersom Jordbruksverkets handläggningstider varit så långa, ända upp till ett år, har föreningen varit tvungen att ta en checkkredit för att kunna driva våra projekt vilket vi också tagit beslut om gemensamt på ett medlemsmöte i januari 2023. Den stoppade sista utbetalningen från Jordbruksverket gör att vi nu är skyldiga banken ca 1,6 miljoner kronor – pengar som föreningen idag inte har på sina konton. När/om vi får den sista utbetalningen från Jordbruksverket blir vi däremot skuldfria.

Genom åren har Naturturismföretagen haft svårt att hitta en stark egen löpande ekonomi. För att kunna bedriva verksamhet krävs det personal och våra intäkter (som inte är projektmedel) täcker ungefär kostnaderna för en heltidsanställd person. Genom projekten har vi kunnat växla upp och ha tre, fyra anställda som jobbat med att driva vår förening framåt och skapa mervärden för medlemmarna. Det har vi gjort tillsammans bland annat med vår partner Lärande i Sverige AB (som driver naturturismutbildning på sina Real-gymnasier) som vi även har jobbat med i ett tidigare projekt och i en stor mängd andra samarbeten.

Rättscaset - status och vad som är att förvänta

Jordbruksverket hävdar att samarbetet med Lärande i Sverige AB inte har bedrivits på ett korrekt sätt. Verket menar att i och med att Lärande inte haft egna projektkostnader, så har de inte varit en samarbetspartner. Dessutom menar verket att en samarbetspartner ska kunna ta över ett projekt helt och hållet, vilket ju är omöjligt givet att Lärande är ett aktiebolag med en bolagsordning där fokus är att driva gymnasieskolor.

Styrelsen kan inte förstå hur Jordbruksverket först godkänner ett projekt och sedan, när projektet är genomfört, ändrar sig och då hänvisar till definitioner som aldrig tidigare har framkommit. Trots att styrelsen haft flera möten med Jordbruksverket för att få veta vad vi gjort för fel, och trots att vår advokat har kommunicerat med verket, har inte verket kunnat ge begripliga svar på våra frågor. Vi har nu överklagat Jordbruksverkets beslut om hävningen av NAV till Förvaltningsrätten, men vi vet inte när vårt fall tas upp. I vår överklagan, som vi tagit hjälp att skriva av en advokat, står vi fast vid vår bild att vi inte har gjort något avsiktligt fel.

Om Naturturismföretagen vinner i Förvaltningsrätten innebär det inte att vi automatiskt får de drygt 2 miljoner kronorna som Jordbruksverket håller inne, då det finns en uppenbar risk att JBV överklagar till Kammarrätten, alternativt att vi gör det beroende på hur domen är skriven. Vi vet inte hur långa handläggningstiderna är hos Förvaltnings- och Kammarrätten.

Här finns [länk till vår överklagan](#) med sammanfattning, grunderna för målet och vår argumentation för varför Jordbruksverkets hävning är felaktig.

Projektet Växtkraft

Den 1 juni 2025 startade Naturturismföretagen upp ett nytt projekt, Växtkraft Naturturism Stockholm, som finansieras av Tillväxtverket genom stöd ur den Europeiska regionala utvecklingsfonden samt Region Stockholm. Projektet löper fram till augusti 2028 och säkrar finansieringen för några tjänster under projekttiden. Växtkraft är finansiellt fristående från NAV men projektet handlar om att för första gången prova att använda det som togs fram i NAV i den praktiska verkligheten samt att revidera våra verktyg utifrån resultatet i Växtkraft. Resultaten från Växtkraft kommer dessutom ligga till grund för viktiga revideringar av våra verktyg – något som gagnar både föreningen och branschen nationellt, särskilt om vi väljer att försöka driva föreningen vidare

Föreningens ekonomiska läge

Naturturismföretagen befinner sig i ett ekonomiskt ansträngt läge. Dels beror det på att intäkterna från medlemsutvecklingen varit lägre än budgeterat, dels på effekterna av Jordbruksverkets beslut kring NAV.

Samtidigt finns nu också en möjlighet att genom tydliga prioriteringar skapa en mer hållbar och långsiktig ekonomisk struktur, där vi bygger vidare på det värde som föreningen levererar till branschen.

Nedan finns

- Likviditetsprognos för föreningen
- Summering av kostnaderna för räntor och juridiskt stöd som hävningen leder till
- Medlemsutveckling och märkta Nature's Best-företag över tid.
- Föreningens intäkter över tid från medlemmar, partners, Nature's Best-märkta företag samt konsult- och föreläsningssupdrag

Likviditetsprognos

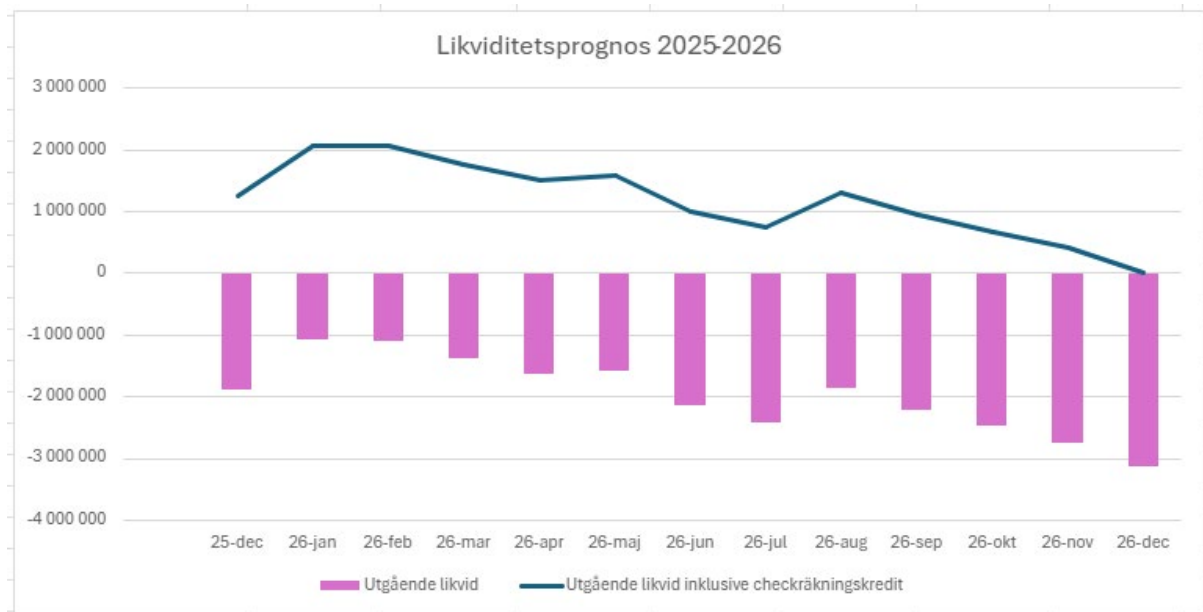
Likviditetsprognosen bygger på:

- Samma intäkter som prognostiserat utfall 2025 minus 10 %
- Att vi inte får tillbaka pengarna från Jordbruksverket under hela 2026, om vi får det ser likviditeten helt annorlunda ut till det bättre
- Att alla NAV-leverantörsfakturor är bortrensade och uppskattning av Växtkraft leverantörsfakturor är inlagt
- Att vi nyttjar en ytterligare checkkredit på upp till 1,6 miljoner kronor under året

Värt att notera

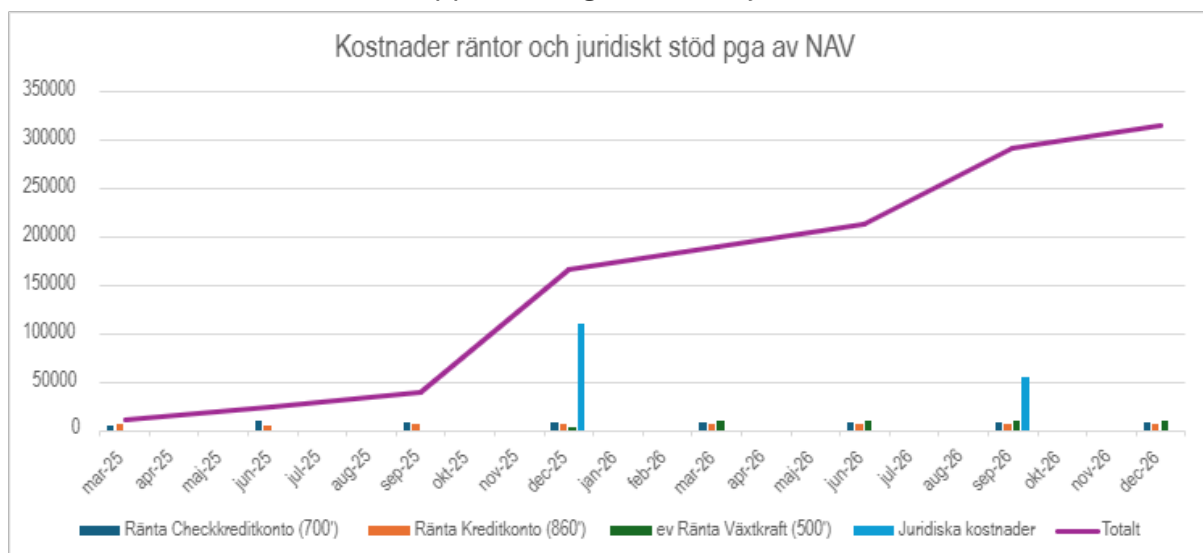
- Vi kan förbättra vår likviditet genom att minska våra personalkostnader eller andra kostnader, konsekvensen är att det blir mindre verksamhet i föreningen
- Vi har inte lagt in möjlig merförsäljning av tjänster för 2026 vilket är en potentiell men inte säkrad intäkt. Motsvarande försäljning från 2025 finns inlagd.

- I januari 2027 får vi en utbetalning från Växtkraft vilket förbättrar vår likviditet igen, det syns inte på diagrammet nedan
- Likviditetsprognosen är en riktning och inte en sanning. Budgeten för 2026 är inte gjord än, vi har försökt vara realistiska snarare än optimistisk

Kostnader för räntor och juridiskt stöd

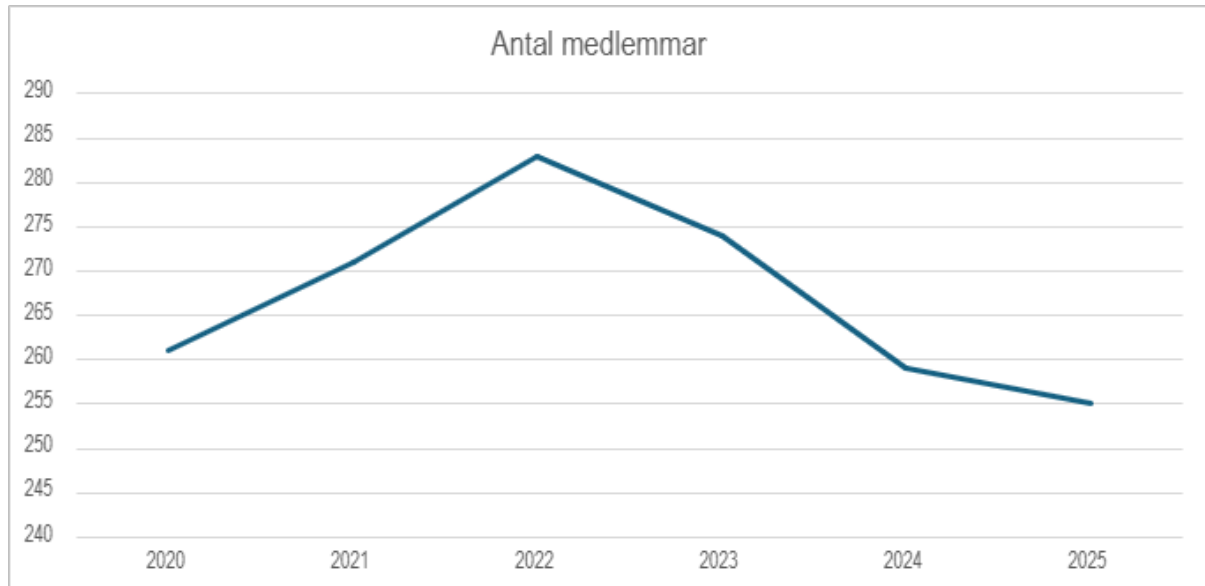
Kostnader uppgår under 2025 och 2026 (förutsatt att vi inte vinner under 2026 och får tillbaka våra pengar) till totalt 315 000 kr där juridikkostnaden i september 2026 är en uppskattning, den kan vara mer eller mindre. Räntekostnaderna är faktiska kostnader för två av våra krediter och en uppskattning av det tredje.

Antal medlemmar

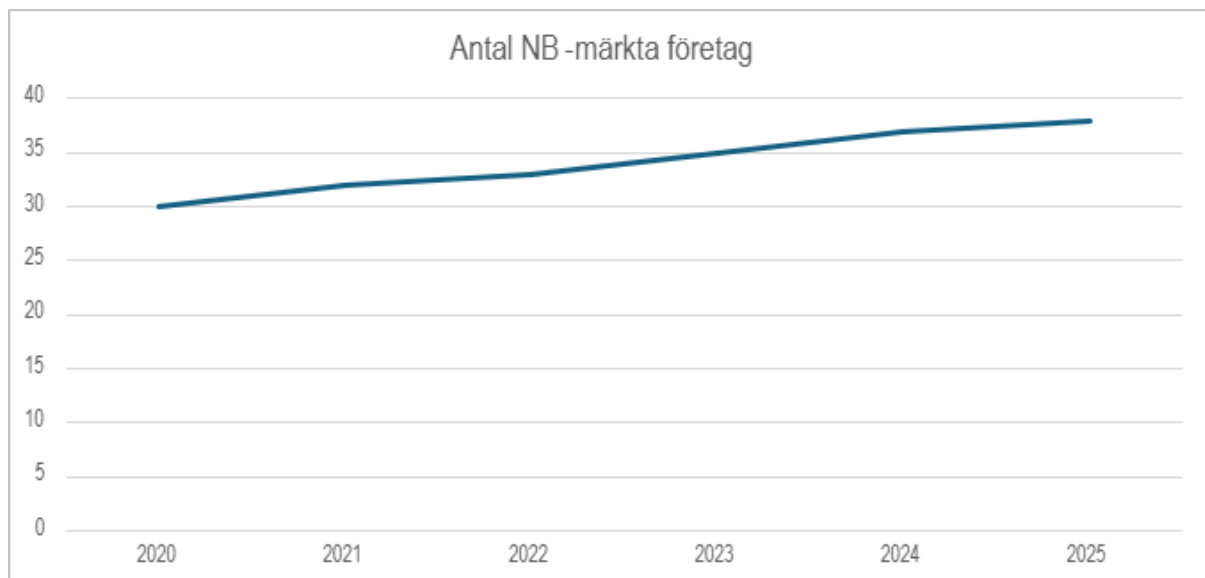
Notera: Medlemsantalet börjar på 260 och inte på 0 vilket gör att kurvan ser kraftig ut. Ett tapp på 30 företag från 2022–2025 motsvarar ca 10 procent.

Antalet partners har legat relativt stabilt omkring 20 stycken under de senaste tre åren.

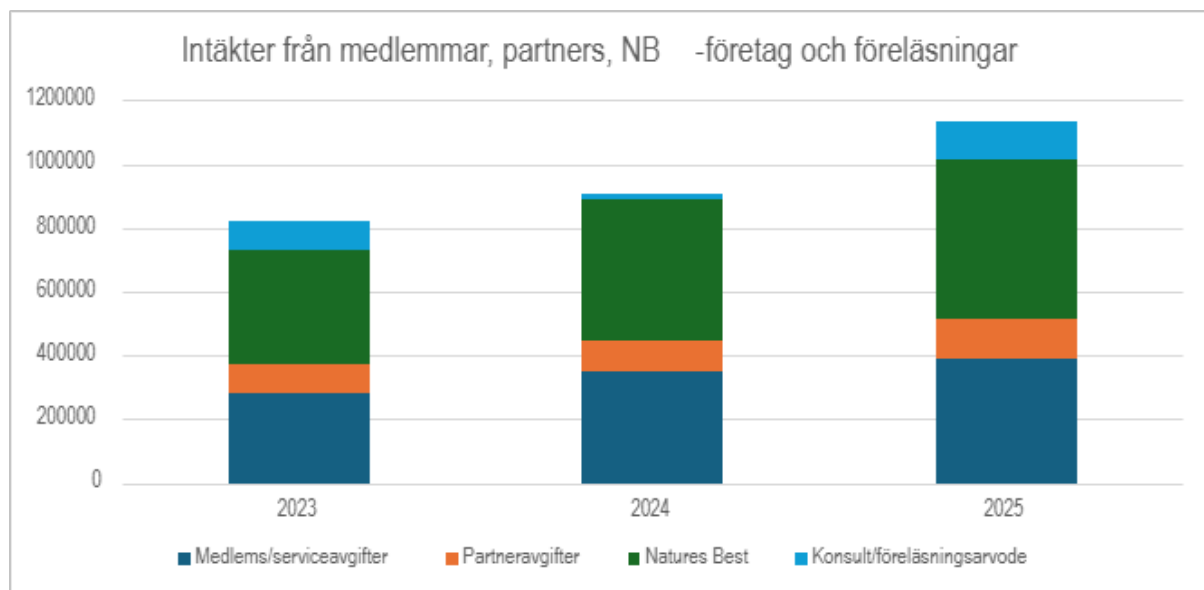
Antal märkta företag med Nature's Best

En långsam och stadig ökning tack vare ett stort utvecklingsarbete under de senaste åren, inte minst genom NAV.

Intäkter

Ökade intäkter trots färre medlemmar. Detta tack vare en förändrad medlemsavgift som gör det mer rättvist mellan små och stora företag.

Vägval: Teckna ny kredit eller tänka nytt?

Naturturismföretagen står inför ett viktigt vägval där styrelsen vill att medlemmarna fattar avgörande beslut om föreningens framtid.

Styrelsen ser två alternativ

1. Teckna ny kredit, fortsätta göra verksamhet och ta vara på allt som redan är skapat i Naturturismföretagen
2. Tänka nytt och t ex bilda ny förening eller gå samman med andra

Nedan redovisas de två alternativen i text och sedan uppställt i en förtydligande tabell.

Alternativ 1 Teckna ny kredit, fortsatt göra verksamhet i

Naturturismföretagen

Vår nuvarande kredit hos banken som är kopplad till NAV löper ut den 31 december 2025. Att vi till dess skulle vunnit i förvaltningsrätten och fått pengarna utbetalda av JBV är högst osannolikt vilket innebär att föreningen då kommer att gå i konkurs. Det finns dock ett alternativ. Vi har fört löpande dialog med banken och de har skriftligen bekräftat att de kan förlänga vår kredit förutsatt att vi tecknar en ny kredit för vårt projekt Växtkraft fram tills att förvaltningsrätt/kammarrätt fattat beslut i rättsprocessen med Jordbruksverket.

En sådan lösning kommer med både fördelar och risker för föreningen. De extra kostnader som föreningen drar på sig i form av räntor och rättskostnader kommer vi inte att få tillbaka oavsett utgång i rättsfallet. Och om Jordbruksverket vinner rättsprocessen är en konkurs för Naturturismföretagen att vänta.

Samtidigt, en fortsättning med nuvarande förening innebär att vi kan fortsätta erbjuda den skapade medlemsnyttan även framöver och behålla kompetens och personal. Vi har möjlighet att ta ett omtag, prioritera och fokusera och också göra en del organisationsförändringar över tid för att optimera utifrån omvärld och fakta.

Risker och möjligheter med det här scenariot beskrivs mer utförligt i tabellen nedan.

Alternativ 2: Tänka nytt och t ex bilda ny förening eller gå samman med andra

Alternativet till att teckna en kredit knuten till projekt Växtkraft är att tänka helt nytt och låta den gamla föreningen gå i konkurs med de skulder som Jordbruksverket åsamkat oss. Genom att lämna det gamla organisationsnumret kan föreningen och medlemmarna släppa den tunga ryggsäck som skulderna innebär och tänka mer fritt framåt.

Att tänka nytt för Naturturismföretagen kan innebära flera scenarier, exempelvis ombildning, samgående eller uppdelning i flera delar. Det här vägvalet innebär möjligheter i form av nystart och skuldfrihet. Det innebär också problem i form av att vårt nya projekt Växtkraft med största sannolikhet inte kan flyttas över och därmed kommer att stängs ner. Därmed tappar vi den projektfinansiering som möjliggör majoriteten av personallönerna som föreningen betalar för tillfället. De insatser i form av lansering, tester och anpassning av alla våra nuvarande verktyg som är planerade i Växtkraft kommer alltså sannolikt inte att kunna genomföras.

Med andra ord skulle en eventuell omstart av föreningen innebära att föreningen kommer att ha betydligt mindre bemanning, till en början kanske ingen alls och därmed ett lägre serviceutbud för medlemmar. Det kommer också behövas visst startkapital för att i så fall kunna ta över eller köpa en del av konkursboet från den nuvarande föreningen som då gått i konkurs.

En fördel med det här vägvalet är att energi och pengar läggs på framtidsytande verksamhet istället för att riskeras att förloras vid en eventuell framtida konkurs som rättsprocessen med Jordbruksverket kan orsaka. Själva rättsprocessen kan eventuellt komma att drivas vidare av konkursförvaltaren för att säkra att mesta möjliga medel säkras föreningens borgenärer.

Styrelsen vill inte föregå medlemmarna i processen med en omstart. Vi ser flera olika möjligheter där vi som bransch t ex skulle kunna:

- Starta en helt ny förening
- Gå samman med en existerande förening eller uppgå som en naturturismavdelning i en befintlig branschorganisation
- Överlåta delar av verksamheten till annan aktör, exempelvis systemet Nature's Best

Konsekvenser, risker och potential med de två vägvalen

	Ansöka om ny kredit	Tänka nytt
	INNEBÖRD AV RESPEKTIVE ALTERNATIV	
Organisations-numret	Lever vidare	Gamla föreningen går i konkurs, startar ny eller samgår med andra föreningar
Växtkraft	Fullföljs	Avbryts
Personal	Behålls i liknande omfattning så länge projekt Växtkraft finns.	Befintlig personal har lönegaranti inom ramen för konkurs i den nuvarande föreningen. Om en ny

	Idag totalt 3,10 heltider varav 1,75 av dessa är finansierade av Växtkraft. 1,35 av tjänsterna är finansierade av intäkter från medlemmar, partners, Nature's Best etc.	förening bildas kan ca en heltid anställas baserat på dagens intäkter från medlemmar och partners efter att avgifterna är inbetalda (om alla går över i ny förening, vilket inte är givet)
Ränte-kostnader	Räntekostnader på ca 100 000 kr/år ligger kvar på grund av hävningen av NAV under rättsprocessen. Det motsvarar ca 10 % av vår totala budget exkl projektmedel som inte kan användas till räntor	Vid en ombildning är den nya föreningen skuldfri och har därmed inga räntekostnader vid uppstart.
Rättsfallet	Juridiska kostnader tillkommer, grov uppskattning: 20 000-100 000 kr utöver de vi redan haft. Vi får svar om 6-24 månader (förutsatt att JBV överklagar till kammarrätten vilket är troligt)	Inga kostnader tillkommer. Vi får svar i rättsfallet om konkursförvaltare väljer att driva vidare (kan vara möjligt om det är bankens önskan), annars inte.
Långsiktig finansiering	Kan utvecklas långsamt och parallellt	En ny organisation har ingen intäkt förrän finansiering är igång. Det byggs i så fall från grunden i ny förening
Likviditet	Osäker, om Jordbruksverket vinner rättsfallet är konkurs troligtvis oundviklig för Naturturismföretagen. Finns viss risk för konkurs oavsett utgång i rättsfallet pga svag likviditet.	En ny organisation har initialt inte utmaningar med likviditet eftersom den inte har någon finansiering. En ny förening får bygga sina kostnader baserat på tillgängliga intäkter, alltså inte en för stor kostym.
Medlems-avgifter	Samlas in som vanligt	Samlas in i nybildad organisation eller om vi gått samman med annan organisation
Företags-försäkring	Ny försäkring tecknas vid nytt medlemskap, den försäkringen tecknas via Naturturismföretagen med direkt hos Söderberg och partners vilket innebär att den gäller ett kalenderår även om föreningen skulle få ekonomiska problem.	Ingen ny företagsförsäkring kommer finnas åtminstone inledningsvis 2026
Förslag till årsmöte	Ny kredit för Växtkraft	Bilda ny förening/uppgå i annan/överför delar

	Ansöka om ny kredit	Tänka nytt
	RISKER MED RESPEKTIVE ALTERNATIV	
Energi	Sinande engagemang och energi i förening och bland personal då vi kommer sitta fast i rättsprocess sannolikt flera år. Vi lägger kraft på något som ändå kan sluta i konkurs pga likviditetsproblem eller att vi förlorar rättsfallet mot Jordbruksverket	Det saknas personer som vill engagera sig för att starta ny förening eller formera sig tillsammans med andra organisationer. Det saknas initialt resurser att genomföra praktiskt arbete eftersom de resurser som finns är ideella
Medlemmar	Lägre medlemsintäkter då medlemmar och partners inte vill vara med i en förening där pengarna går till räntor och juridiska kostnader och där allt ändå kan falla när likviditeten brister nästa gång.	Partners och medlemmar vill inte vara med i något nystartat
Medlemsvärde	Skapat medlemsvärde kanske inte kan komma medlemmarna fullt ut till gagn om förenings fokus bli begränsat av att hantera rättsprocess och klara likviditet.	Allt som hittills är skapat i Naturturismföretagen kanske inte kan föras över till ny aktör. En hel del av nuvarande medlemsvärde kan gå förlorat. Det vi skapat över åren riskerar att i delar försvinna
Ekonomi	Föreningen kommer att få leva med de extra kostnader som räntor och rättsfall orsakat. Med anledning av de stora skulder som hävningen av NAV skapat kommer likviditeten vara kraftigt ansträngd i slutet av 2026. Vid förlust i förvaltningsrätt/ kammarrätt kommer föreningen sannolikt gå i konkurs.	Vi får inte tillräcklig med intäkter från medlemmar och partners som gör att verksamhet kan bedrivas. Svårt att söka nya projektmedel till en början då föreningen är nybildad.

	Ansöka om ny kredit	Tänka nytt
	POTENTIAL MED RESPEKTIVE ALTERNATIV	
Potential	Vid en vinst mot Jordbruksverket i rätten så blir föreningen skuldfri och samtidigt har vi lyckats behålla all personal och alla upparbetade värden i föreningen. Vi kan genomföra projekt Växtkraft och finslipa uppläggen på våra verktyg vilket ger förutsättningar för stora branschvärden. En vinst mot Jordbruksverket är också positivt för projektsverige i stort	Vi lägger all kraft framåt på utveckling utan att dras med rättsprocess varken i tid, energi eller ekonomi. En ny förening kan bildas där vi satsar all energi på det som ger medlemsnytta och frigör oss från de delar som tyngt föreningen och bidragit till den svaga ekonomin.

Styrelsens förslag till extrastämman med motivering

Styrelsen har efter flera diskussioner och mycket funderande valt att föreslå extrastämman att vi ska ansöka om en ny kredit för Växtkraft och därmed undvika en konkurs i omedelbar närtid. Alltså alternativ 1. Grundläggande för detta är att vi fått positivt förhandsbesked från banken förutsatt att extrastämman fattar beslut om att ansöka om detta.

Vi vill vara ärliga med att det inte varit ett lätt beslut eftersom båda alternativen i vägvalen kommer med mycket stora nackdelar och ganska få fördelar givet läget vi är i, att Jordbruksverkets hävningsbeslut är en realitet och att det nu väntar rättegång.

För styrelsen är det mycket viktigt att medlemmarna förstår att vi genom att ansöka om en kredit kommer bedriva vår verksamhet på lånade pengar. Vi kommer upparbeta en skuld som ska betalas tillbaka och samla på oss ränta som kommer att tynga föreningen. Vi kommer samla in medlemsavgifter som vanligt och att det därmed är en kollektiv risk vi medlemmar tar för att ge föreningen en chans att fortsätta verka. Delar av de pengarna kommer gå till räntor och juridiska kostnader och förlorar vi mot Jordbruksverket försvinner alla pengar eftersom varje krona på kontot och andra värden föreningen då har kommer säljas i en konkurs och gå till att betala banken det lån vi har.

Det är också av största vikt att Naturturismföretagen behåller ett stabilt medlemsantal och att vi dessutom ökar i antal medlemmar för att föreningen ska kunna bli mer långsiktigt bärkraftig och stå på egna ben utan att behöva söka efter projektmedel för att kunna skapa den basverksamhet vi vill.

Att tänka nytt kan verka lockande men det kräver ett omfattande arbete. Givet det och det vi beskriver ovan inklusive de risker det innebär, anser vi att det bästa är att vi ansöker om en kredit för att:

- Vi vill ge överklagan mot Jordbruksverket en chans. Vi menar att vi har rätt och borde vinna. Samtidigt ska sägas att det är långt ifrån självklart att rätten går på vår linje.
- Vi vill fullfölja Växtkraft för att kunna utveckla det arbete som gjordes i NAV.
- Vi vill ta vara på det arbetet som är gjort med att uppdatera och lansera Nature's Best. Det är tydligt att märkningen är mycket viktig för de märkta företagen och en konkurs riskerar hela märkningens existens.
- Vi ser att vi kan klara likviditeten under 2026 vilket ger oss ytterligare ett år att stärka vår basfinansiering.
- Vi vill kunna ta vara på alla de värden som föreningen står på och som skapats under våra 30 år.
- Vi vill ta vara på den energi och uppmärksamhet som skapats kring oss och vår bransch för fortsatt dialog om relevans och behov.
- Vi har hört alla medlemmar som hör av sig och förklarar hur viktig Naturturismföretagen är för er, det arbetet får inte gå förlorat. Vi behöver den gemensamma rösten som vår branschförening utgör för oss!

Styrelsen föreslår extrastämman besluta

att	låta Naturturismföretagen ta lån hos banken på maximalt två miljoner kronor som gäller fram till att projektmedlen för Växtkraft till fullo är rekvirerade.
att	det verkliga beloppet som föreningen ansöker om delegeras till styrelsen. För lånet utses i förening IngMarie Junler (640531-XXXX) och Johan Delfalk (660703-XXXX) som firmatecknare.
att	det görs gemensamma ansträngningar, både av styrelse, kansli och befintliga medlemmar, att öka antalet medlemmar och partners.
att	ge styrelsen i uppdrag att till årsmötet 2026 ge en lägesuppdatering till medlemmarna om både rättsfallets status och likviditeten för året.